

Szokatlan megbízások tipológiája

A melléklet egységes szerkezetbe foglaltan tartalmazza valamennyi a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltató működési körét érintő, eddig a szakmai látókörbe került szokatlan megbízások tipológiáját.

1.) Pénzmosás szokatlan készpénztranzakciók használatával

- a) Szokatlanul nagy készpénzbetét elhelyezése, felvétele természetes személy által, főleg ha az nem egyeztethető össze az ügyfél foglalkozásával. Az ügyfél megjelenése önmagában nem indokolja a nagy készpénzbetét gyanúmentességét. Példa: Egy bűnözőnek mindig rendben van az útlevele és a megjelenése, mert egyszerre nem fog két dolgot kockáztatni.
- b) Akár természetes személy, akár cég esetében készpénzbefizetések, illetve kifizetések hirtelen, jelentős megnövekedése.
- c) Ügyfelek, akik több, de viszonylag kisösszegű betéttel rendelkeznek, amely betétek azonban teljes összegükben jelentős értékűek.
- d) Készpénz gyakori váltása egyéb valutánemre.
- e) Jelentős összegű pénzmozgás egy előzőleg inaktív számlán.
- f) Ügyfelek, akik együtt érkeznek, és egy időben ugyanazon banknál nagy összegű készpénzműveletet, valutaműveletet hajtanak végre.
- g) Rendszeres készpénz tranzakciók közvetlenül az azonosítási összeghatár alatt.
- h) Készpénz ki- és befizetés azonos napon vagy rövid időintervallumon belül készpénzmozgás nélkül úgy, hogy a tranzakció több ügyfél számláját érinti.

2.) Pénzmosás fizetési számla felhasználásával

- a) A banknál több bankszámlát is vezet ugyanaz az ügyfél anélkül, hogy ezt üzleti tevékenysége indokolná, és a bankszámlák között gyakran fordul elő átvezetés, racionális indok nélkül. Racionális indoknak minősül a könyveléstechnika megkönnyítése érdekében tett átvezetés.
- b) Természetes vagy jogi személyek részére vezetett bankszámlákon lévő pénzmozgás nem utal üzleti tevékenységre, de a bankszámlán jelentős összegeket írnak jóvá, illetve utalnak át azokról nyilvánvaló cél nélkül.
- c) Általános bankszolgáltatások szokásostól eltérő formában történő igénybevétele, pl. nagy összegű betét után járó kamatról való lemondás.
- d) Több személy által ugyanarra a számlára rendszeresen történő, vagy jelentős összeg elhelyezése.
- e) Ugyanarra a számlára többen, esetleg rendszeresen utalnak kisebb mennyiségű pénzt, amelyeket tovább utalnak egy harmadik számlára, amelyik nincs látható összefüggésben az adott számlával.

- f) Nagy összegű készpénz letétbe helyezése, melyet fedezetként ajánl fel a bankszámla tulajdonos.

3.) Gazdasági társaságok gyanús tranzakciói

- a) A vállalat tulajdonost vált és az új tulajdonosok háttere, megjelenése (hajléktalanok stb.) összeegyeztethetetlen a vállalat tevékenységével, illetve a tulajdonosváltást követően a társaság pénzügyi tevékenysége hirtelen átalakul.
- b) Olyan vállalat, amelynek pénzügyi mutatói észrevehetően különböznek hasonló vállalatokétól.
- c) Az üzlettulajdonos, ha ugyanazon a napon több betétet helyez el különböző bankfiókoknál.
- d) Olyan számla, amelyen racionális üzleti cél nélküli vagy a számlatulajdonos céggel, illetve a történetével össze nem egyeztethető átutalások bonyolódnak le (ki és bejövő átutalások, különösen adóparadicsomnak minősülő országokba és országokból).
- e) Olyan számla, amely sok kis bejövő átutalást fogad, vagy arra sok kisösszegű befizetést eszközölnek, és ezt követően a teljes összeg átutalásra kerül, ha e tevékenység nem egyeztethető össze az ügyfél vállalatával vagy történetével.
- f) A vállalat gyakran nagy készpénzbetéteket helyez el, és nagy összegű egyenlegeket tart fenn, de nem vesz igénybe más szolgáltatásokat, mint a kölcsönök, akkreditívek, munkabér-, adófizetési szolgáltatások stb.
- g) Pénzhelyettesítő eszközökkel folytatott pénzügyi ügyletek, amelyek adatai hiányosak, vagy fiktív kedvezményezetteket, átutalót stb. tartalmaznak.
- h) Szokatlan pénzáttalások kapcsolódó számlák között, illetve olyan társaságok számláin, amelyek között a gazdasági kapcsolaton kívül egyértelmű tulajdonosi összefonódások állnak.
- i) A készpénz befizetések mértéke, elhelyezésük és gyakoriságuk nem egyeztethető össze a társaság tevékenységével.
- j) A társaságot olyan személy vezeti - cégjegyzésre jogosult - akinek megjelenése és képességei nyilvánvalóan nem teszik alkalmassá ilyen tevékenységre, főleg, ha a számla felett a cég alkalmazásában nem álló személy rendelkezik.
- k) Egyazon személy, vagy csoport rendelkezik több társaság számlájával, számlái felett, és a számlákon rendszeres a pénzmozgás.
- l) A számlán gyakran fordul elő létre nem jött szerződés miatt, illetve téves átutalás miatti visszautalás.
- m) A minimális tőkéjű társaság megalakulását követően kiemelkedő forgalmat bonyolít, nagy összegű hitelt kap más banktól.
- n) A társaság részére rendszeresen és indokolatlanul nyújtott tagi kölcsönök, ha azok egyenkénti, vagy teljes összege egyébként is gyanúsan magas
- o) Napon belül nyújtott folyószámla-hitel, melyet egy összegben átutalnak zárt, egymással tulajdonosi és finanszírozási kapcsolatban álló társaságok számára valós

gazdasági tartalom nélkül és a nap végén az összeg visszaérkezik az átutalást kezdeményező társaság bankszámlájára

4.) Pénzmosás befektetéssel kapcsolatos tranzakciók felhasználásával

- a) A befektetési szolgáltatások iránti fokozott igény, ahol az arra szánt tőke forrása nem tiszta, vagy az ügyfél üzleti tevékenységétől idegen.
- b) Készpénzért nagyobb értékű értékpapír-mennyiség vásárlása, vásárlás több részletben az azonosítási összeghatár alatt.
- c) Értékpapírok vétele, eladása, birtokban tartása indokolatlanul, illetve szokatlan körülmények között, pl. az eladást a cég anyagi helyzete nem indokolja.
- d) Olyan illikvid értékpapírok vétele-eladása, amely esetében nincs kialakult piaci árfolyam, illetve az, publikus forrásból nem vagy nehezen megszerezhető, és a tranzakció vagy tranzakció sorozat az ügyfél profiljába nem illeszkedik.
- e) Olyan származékos ügyletekre adott megbízás, mely esetében az ügyfél, jellemzően ugyanazzal az ellenoldalú megbízói körrel szemben, folyamatosan csak nyereséget vagy csak veszteséget realizál.
- f) Komplex, sok számlát és társaságot érintő, az ügyfél profiljába nem illő tranzakció kezdeményezése, mely esetében az ügyletsorozatba értékpapírokkal kapcsolatos megbízás is megjelenik.
- g) Rendszeres ügyleti megbízás veszteséges ügyletekre, főleg akkor, ha erre a kapcsolattartó kifejezetten felhívja az ügyfél figyelmét.
- h) Kiemelkedő nagyságrendben, készpénz befizetéssel kezdeményezett ügyleti megbízások adása.
- i) Több, egymással kapcsolatba hozható ügyfél (általában gazdasági társaság) által kezdeményezett, összefüggő ügyleti megbízás adása, keresztkötések bonyolítása.
- j) Ugyanazon ügyfél által indokolatlanul vezetett több értékpapírszámla, melyeken egyenként nem mutatható ki kiemelkedő forgalom, viszont összességében a befektetett összeg jelentős.
- k) Ügyfél, aki indokolatlanul nagy összegű - mennyiségű – fizikai értékpapírral rendelkezik, annak ellenére, hogy annak elektronikus tárolására lehetősége lenne.
- l) Eladásokat követően a bevétel felvétele, vagy átutaltatása, majd ezt követően hasonló, vagy még nagyobb volumenű ügyleti megbízás adása újabb befizetést követően.

5.) Pénzmosás hitelügyleteken keresztül

- a) Ügyfelek, akik problémás hiteleiket hirtelen visszafizetik.
- b) Biztosíték ellenében kölcsön kérése, ahol a biztosíték eredete ismeretlen, vagy a biztosíték nem felel meg az ügyfél vagyoni helyzetének.
- c) Finanszírozás kérése pénzügyintézetektől, amikor nem ismert az ügyfél pénzügyi hozzájárulásának forrása.

- d) Kölcsön igénylése olyan esetben, amikor az ügyfél más számláin jelentősebb felhasználható összeg van.
- e) Kölcsönből eredő pénzeszegek oly módon történő felhasználása, amely nem összeegyeztethető a kölcsön kinyilvánított céljával.
- f) Off-shore társaság részére benyújtott kölcsönök iránti kérelem, vagy off-shore bank kötelezvényeivel biztosított kölcsön iránti kérelem.
- g) Az ügyfél kölcsönre vonatkozólag kinyilvánított céljának nincs gazdasági értelme, vagy az ügyfél azt javasolja, hogy készpénzbiztosítékot nyújtson a kölcsönre, miközben megtagadja a kölcsön céljának feltárását.
- h) Az ügyfél letéti igazolásokat vásárol, és azokat a kölcsön biztosítékául használja.
- i) Az ügyfél a kölcsönt készpénzletéttel biztosítja.
- j) Az ügyfél off-shore pénzügyi intézményben elhelyezett készpénzbiztosítékot használ a kölcsön megszerzéséhez.
- k) A kölcsönből származó pénzeszegeket váratlanul off-shore területre irányítják.
- l) Az ügyfél váratlanul - a bank által nem érzékelt gazdasági előzmény nélkül a hitelt, annak nagy részét visszafizeti.
- m) Olyan személy fizeti vissza a hitelt, akivel az ügyfélnek nem volt (nincs) pénzügyi kapcsolata.

6.) Pénzmosás nemzetközi tevékenységek felhasználásával

- a) Olyan cégek jelentkezése nagy összegekkel, amelyek központja kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos országban van.
- b) Az ügyfél szokásos üzleti forgalmával össze nem egyeztethető nagy egyenlegek tartása, majd átutalása külföldre.
- c) Olyan ügyfél, aki külkereskedelmi tevékenysége során az illető országokban szokásos fizetési módoktól rendszeresen eltér.
- d) Gyanús az ügyfél, aki jelentős nagyságú pénzforgalmat bonyolít olyan országokkal, amelyek kapcsolatban állnak a kábítószer-termeléssel vagy kereskedelemmel, különösen, ha az ügyfél üzleti profilja az illető országok gazdasági, kereskedelmi struktúrájától eltér.
- e) Off-shore bankot, vagy „shell” (fiktív) bankot érintő ügyletek, amely bankok neve nagyon hasonló lehet egy nagy legális pénzintézet nevéhez.
- f) Gyakori, vagy nagy összegű fizetési megbízások, amelyekben a jogosult, vagy a kötelezett off-shore intézmény, és ezek nem egyeztethetők össze az ügyfél ismert vállalkozásával.
- g) Az ügyfél átutalásokat küld és fogad (adóparadicsomnak minősülő országokba, országokból), különösen, ha ezen átutalásoknak nincs szemmel látható üzleti indokuk, vagy ezen átutalások nem egyeztethetők össze az ügyfél vállalkozásával vagy múltjával. Tipikus ilyen eset, amikor off-shore viszontbiztosító közvetítői jutalék címen utal természetes személy részére nagyobb összeget.

- h) Rendszeresen ismétlődő átutalások természetes személy bankszámlájáról (számlákról) adóparadicsomnak minősülő országokba.
- i) Az ügyfél éppen a bejelentési érték-küszöb alatt maradó összegeket, vagy számos bankot érintő bejövő átutalásokat fogad vagy ilyen kimenő átutalásokat végez, de e tranzakciók nem hozhatók összefüggésbe tevékenységével, történetével.

7.) Elégtelen, vagy gyanús információ

- a) Olyan gazdasági társaság, mely vonakodik attól, hogy teljes körű információkat nyújtson vállalkozásának üzleti céljáról, előző banki kapcsolatairól, tisztségviselőiről, igazgatóiról vagy tevékenysége végzésének helyéről.
- b) Ügyfél, aki nem hajlandó információkat nyújtani, amikor számlát nyit, vagy meghatározott küszöb fölött készpénz-helyettesítő eszközöket vásárol.
- c) Olyan ügyfél, aki referenciák, helyi cím vagy személyazonosítás nélkül (útlevél, gépjárművezetői jogosítvány vagy társadalombiztosítási kártya) kíván számlát nyitni, vagy aki megtagadja bármely egyéb információ szolgáltatását, amelyet a bank a számlanyitáshoz igényel.
- d) A lehetséges kölcsönfelvevő vonakodik attól, vagy megtagadja azt, hogy meghatározza a kölcsön célját vagy a visszafizetés forrását, vagy kérdéses célt és/vagy forrást jelöl meg.
- e) Ügyfél, aki nagyon is minimálisnak, esetleg hamisnak látszó információkat nyújt, vagy olyanokat, amelyeket a bank nem egykönnyen tud ellenőrizni, különösen személyazonosságára vonatkozólag.
- f) A lehetséges ügyfél vonakodik vagy megtagadja referenciák szolgáltatását, vagy a referenciákat nem lehet ellenőrizni, illetve nem lehet velük kapcsolatba lépni.
- g) Olyan személy, aki nem tünteti fel múltbeli vagy jelenlegi munkaviszonyát a kölcsönkérelmen.

8.) Szokatlan jellemzők vagy tevékenységek

- a) A bank, vagy a fiók helyétől távoli címen lévő ügyfél részére vezetett számla, főleg, ha közelebbi fiók is elérhető lenne, és nincs logikus magyarázat a távolabbi fiók választására.
- b) Olyan számla vagy ügyfél, akinél/amelynél gyakran vannak nagy összegű pénzletétek olyan pénzszalagba csomagolva, amelyeket más bankok bélyegeztek le.
- c) A számlavezető ügyfél szinte soha nem jön be a pénzügyintézetbe, hanem számos futárja van, aki beteszi a pénzt a számlára.
- d) Meg nem magyarázott lényeges eltérés a hagyományos banki tevékenység módszereitől.
- e) Ügyfél kockázatvállalása szokásaitól eltérő módon hirtelen megnő.

9.) A jelentéstételi vagy nyilvántartási követelmények megkerülésére irányuló kísérletek

- a) Az ügyfél megkísérli, hogy pénzügyi ügyletbe bocsátkozzék egy bizonyos küszöböt meghaladóan, de amikor tájékoztatják a nyilvántartási vagy jelentéstételi követelményekről, visszaveszi a pénz egy részét, hogy az ügyletet éppen hogy a meghatározott küszöb alatt tartsa.
- b) A személy készpénzt visz a pénzügyi intézetbe, és ragaszkodik hozzá, hogy az előírt nyilvántartási vagy jelentési űrlapokat ne töltsék ki.
- c) Az ügyfél sok betétet helyez el az azonosítási összeghatár alatt egyetlen számlára rövid időközönként, vagy a nagy betéteket felosztja több számla között, a kötelező jelentés benyújtásának elkerülése érdekében.
- d) Olyan ügyfél, aki vonakodik attól, hogy az azonosításhoz szükséges információkat megadja, vagy folytassa az ügyletet, miután tájékoztatták, hogy magát azonosítani kell.
- e) Ügyfél, aki arra kényszerít vagy kísérel meg kényszeríteni egy bankalkalmazottat, hogy ne nyújtsa be az előírt nyilvántartási vagy jelentéstételi űrlapokat.

10.) Pénzmosás életbiztosítás használatával

- a) Akár természetes személy, akár jogi személy esetében rendkívüli befizetések / kifizetések hirtelen, jelentős megnövekedése.
- b) Ügyfél profiljába nem illő, jelentős összegű pénzbefizetés befektetési egységekhez kötött életbiztosítás esetén.
- c) Rendszeres ügyletkötés közvetlenül az azonosítási összeghatár alatt.
- d) Ügyfél profiljába nem illő befizetések, kivonások.
- e) Szolgáltatás igénybe vétele általános szokásostól eltérő formában.
- f) Olyan gazdasági társaság, mely vonakodik attól, hogy teljes körű információkat nyújtson vállalkozásának üzleti céljáról, előző banki kapcsolatairól, tisztségviselőiről, igazgatóiról vagy tevékenysége végzésének helyéről.
- g) Ügyfél, aki nem hajlandó információkat nyújtani, amikor szerződést köt.
- h) Olyan ügyfél, aki referenciák, helyi cím vagy személyazonosítás nélkül (útlevél, gépjárművezetői jogosítvány vagy társadalombiztosítási kártya) kíván szerződést kötni, vagy aki megtagadja bármely egyéb információ szolgáltatását, amelyet a biztosító a szerződéskötéshez igényel.
- i) Ügyfél, aki nagyon is minimálisnak, esetleg hamisnak látszó információkat nyújt, vagy olyanokat, amelyeket a biztosító nem egykönnyen tud ellenőrizni, különösen személyazonosságára vonatkozólag.
- j) Meg nem magyarázott lényeges eltérés a hagyományos biztosítási tevékenység módszereitől.
- k) Az ügyfél megkísérli, hogy ügyletbe bocsátkozzék, szerződést kössön egy bizonyos küszöböt meghaladóan, de amikor tájékoztatják a nyilvántartási vagy jelentéstételi

követelményekről, eláll a szerződéskötéstől, hogy az ügyletet éppen hogy a meghatározott küszöb alatt tartsa.

- l) Az ügyfél pénzt kíván befizetni, és ragaszkodik hozzá, hogy az előírt nyilvántartási vagy jelentési űrlapokat ne töltsék ki.
- m) Az ügyfél sok szerződést köt az azonosítási összeghatár alatt.
- n) Olyan ügyfél, aki vonakodik attól, hogy az azonosításhoz szükséges információkat megadja, vagy folytassa az ügyletet, miután tájékoztatták, hogy magát azonosítani kell.
- o) Ügyfél, aki arra kényszerít vagy kísérel meg kényszeríteni egy alkalmazottat, hogy ne nyújtsa be az előírt nyilvántartási vagy jelentéstételi űrlapokat.

11.) Pénzmosás pénzváltás használatával

- a) Szokatlanul nagy összeg birtoklása, ha az nem egyeztethető össze az ügyfél megjelenésével, viselkedésével.
- b) Rendszeres, nagy összegű pénzváltás.
- c) Ügyfelek, akik együtt érkeznek, és egy időben nagy összegű váltást hajtanak végre.
- d) Egymást követő tranzakciók közvetlenül az azonosítási összeghatár alatt.
- e) Ritkán használt valutanevek nagy összegű, vagy rendszeres váltása.
- f) Ügyfél, aki vonakodik azonosságát igazolni.
- g) Az ügyfél megkísérli, hogy váltást kezdeményezzen az összeghatár felett, de amikor tájékoztatják az átvilágítási kötelezettségről, visszaveszi a pénz egy részét, hogy az ügyletet éppen hogy a meghatározott küszöb alatt tartsa.
- h) Kis címletű valuta váltása nagyobb címletre, vagy eladása, esetleg más valutanev egyidejű vásárlása.

12.) Pénzmosás zálogtevékenységen keresztül

- a) Ügyfelek, akik záloghiteleiket hirtelen visszafizetik.
- b) Ügyfelek, akik rendszeresen nagymennyiségű zálogtárgyat helyeznek zálogba, amelyek összességében kisebb értéket képviselnek, de együttesen nagyobb értékűek és jellemzően nem váltják ki azokat.
- c) Ügyfelek, akik megjelenése azt indokolja, hogy a zálogba adott tárgy nem az ő tulajdonukat képezi.
- d) Az ügyfél nagyon ideges és viselkedése alapján gyanú merülhet fel arra, hogy pénzmosás gyanús ügyletbe keveredett.
- e) Az ügyfél ruházata vagy viselkedése nem illeszkedik a zálogba adott tárgy minőségéhez.
- f) Az ügyfél az azonosítás hallatán inkább eláll az ügylettől.

- g) Az ügyfél kölcsönre vonatkozólag kinyilvánított céljának nincs gazdasági értelme, vagy megtagadja a kölcsön céljának feltárását.
- h) Az ügyfél letéti igazolásokat vásárol, és azokat a kölcsön biztosítékául használja.
- i) Az ügyfél az 5. számú mellékletben felsorolt államban tartja székhelyét, vagy a felsorolt országok egyikében lakik.
- j) Más személy próbálja kiváltani a jelentős értékű zálogtárgyat, amire nincs elfogadható magyarázat.

13.) Terrorizmus finanszírozásának gyanújára okot adó tranzakciók

- a) A terroristák viselkedésükben, életvitelükben jellemzően ügyelnek arra, hogy környezetükben, kapcsolat rendszerükben, pénzügyi szokásaikban ne keltsenek feltűnést, gyanúra adó okot. Ezért vonatkozásukban nem, vagy nehezen tipizálható a szokatlan tranzakciók leírása.
- b) A terroristák illegális és jellemzően legálisnak látszó forrásokat is gyűjtenek: védelmi pénzen, zsaroláson és kábítószerrel, fegyverrel való kereskedésen kívül legálisan működő alapítványoktól, non-profit szervezetektől is gyűjtenek forrásokat, illetve tagsági díjat szednek, kiadványokat értékesítenek.
 - Gyanút kelthet például, ha külföldi állampolgárságú ügyfél számlanyitáskor nem csak egy vagy kettő, hanem több bankkártyát is igényel. A megnyitást követően hosszú idő – ez lehet akár több hónap is – telik el, míg a számlára átutalás vagy pénztári befizetés érkezik, melyet rövid időn belül a kártyák felhasználásával ATM-eken keresztül készpénzben felvesznek. Ezt követően a számlán ismét hosszabb ideig nem történik mozgás, majd a folyamat megismétlődik.
 - Gyanúra adhat okot az is, ha több személy az életbiztosítási kötvényét felmondva, annak összegét ugyanannak a személynek kéri kifizetni.
- c) Az ENSZ BT 2178(2014)-es számú határozata alapján külföldi terrorista harcos (foreign terrorist fighter, FTF, foreign fighter; külföldi harcos) az a természetes személy, aki a lakóhelyétől, tartózkodási helyétől vagy állampolgárságától, nemzetiségétől különböző államba abból a célból utazik, hogy ott
 - kövessen el vagy annak elkövetését megtervezze;
 - terrorista cselekményt előkészítsen vagy annak elkövetésében részt vegyen;
 - nyújtson vagy azt igénybe vegyen.

A 2178(2014)-es számú ENSZ BT határozat azt is kifejezi, hogy a külföldi harcosok veszélyt jelentenek arra az államra, amelyből indultak, amelyeken keresztül utaznak, amelybe utaznak, valamint a célországgal (konfliktuszónával) szomszédos államokra is.

A külföldi harcosok beazonosítása, felderítése érdekében kockázatértékelésre és a rendelkezésre álló információk elemzésére van szükség, ugyanakkor a kialakítandó profilok nem alapulhatnak sztereotípiákra épülő megkülönböztetésen. E határozat egyben felhívja az egyes államokat arra, hogy a bűnüldözési, felderítési érdekek sérelme nélkül akadályozzák meg a beazonosított külföldi harcosoknak az állam területén történő átutazását és a határokon történő átlépését.

14.) Példák hasznosítható információkat tartalmazó bejelentésekre

1. A bejelentésből megállapítható, hogy egy gazdasági társaság a bankszámláján jóváírt összegeket közel ugyanolyan értékben azonnal vagy rövid időn belül továbbutalja. Általában csak a pénzforgalmi (banki) költségek miatt van eltérés a jóváírások és a továbbutalások (terhelések) között, vagy az adott időszak alatt a bejövő és kimenő tételek összege közel azonos. Folyamatos a készpénzfelvétel a tranzakció-sorozatban érintett gazdasági társaság fizetési számlájáról vagy a készpénzbefizetés az érintett gazdasági társaság számlájára. Több esetben a fenti tranzakció-sorozat során külföldi számláról vagy külföldi székhelyű gazdasági társaság magyarországi számlájáról is érkeznek jóváírások, amelyek jellemzően fiktív értékesítési tevékenységre utalnak. A racionális gazdasági tevékenységre utaló jellemzők hiányoznak [pl. nincs bérkifizetés, nincsenek működési költségek (telefon, közüzemi díjak, stb.)].
2. Egy természetes személy rendszeresen, jelentős összegeket vesz fel készpénzben (akár banki kifizetés, kiszállítás útján, akár ATM-en keresztül) olyan gazdasági társaságok fizetési számláiról, amelyeknek általában vezető tisztségviselője és/vagy tagja (tulajdonosa), illetve a gazdasági társaság fizetési számlája felett rendelkezésre jogosult. A számla egyenlegét folyamatosan alacsonyan tartja. (A beérkező összegeket azonnal vagy rövid időn belül készpénzben felveszi.) A gazdasági társaság tevékenysége kizárólag jelentős árbevétellel, azonban jellemzően alacsony elszámolható költséghányaddal működő gazdasági társaság vagy társaságok ÁFA, illetve társasági adó-fizetési kötelezettségének minimalizálására irányul. A kezdő- és végpont között általában további gazdasági társaságokat építenek be, illetve több szálon történik a számlakibocsátás és a pénzmozgás. Ez a tevékenység elsősorban az alábbi területeken jellemző: média-, reklám-, marketingszolgáltatás, üzletviteli tanácsadás, informatikai szolgáltatás, őrzővédő szolgáltatás, építőipari tevékenység, épület-üzemeltető, takarító szolgáltatás.
3. Egy természetes személy folyamatosan nagy összegű készpénzt fizet be forintban vagy más pénznemben saját, illetve más természetes személyek lakossági fizetési számláira, majd a befizetett összegek különböző, jellemzően külföldi székhelyű gazdasági társaságoknak kerülnek továbbutalásra. Az átutalások mögött vélhetően gazdasági események állnak. A rendszeres és üzletszerű tevékenységre utal az átutalt pénzüsszegek nagysága, valamint az átutalások közlemény rovatai is árumozgásra utalnak (pl. goods, invoice nr.).
4. Egy természetes személy – aki gazdasági társaságban tag és/vagy vezető tisztségviselő – a saját lakossági fizetési számlájára utaltat rendszeresen pénzüsszegeket a vállalkozás partnereitől annak érdekében, hogy a gazdasági társaság számlájára kibocsátott azonnali beszedési megbízás teljesülését megakadályozza.
5. Pénzváltási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás (gazdasági társaság) tagja és/vagy vezető tisztségviselője a saját lakossági fizetési számláján (üzletszerű tevékenységnek minősülő) napi rendszerességgel jelentős összegű pénzváltást folytat. A lakossági fizetési számla forgalmi adatai szerint gyakori

a többféle devizaszámla használata, illetve a rendszeres – akár napi szinten megvalósuló – konverziók és készpénzbefizetések, készpénzfelvételek.

6. Általában több személy, jelentős összegben, rendszeresen vált valutát forintra, forintot valutára egy pénzváltónál. Nem állapítható meg, hogy valójában milyen tevékenység állhat a váltások mögött, illetve nem állapítható meg egyértelműen, hogy kinek a nevében járnak el.
7. A bejelentésekben gyakran megjelennek ügyvédi letéti számlákkal kapcsolatban olyan adatok, amelyek olyan tényekre, adatokra, körülményekre utalnak, hogy az elvégzett tranzakciók nem az ügyvédi letéti számla alapfunkciójához kötődnek. Ugyanakkor az ügyvédi vállalkozói számlán megjelennek olyan adatok, amelyek kifejezetten az ügyvédi letéti számlához kapcsolhatóak.
8. Befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződés megkötését követően a szerződő fél részleges vagy teljes visszavásárlást kezdeményez úgy, hogy a visszavásárlásnak nincs racionális gazdasági indoka.

15.) A „social engineering” (SEF) csalások, mint a pénzmosás elkövetésének új elkövetési magatartási típusa és fontosabb jellemzői

A „social engineering” (pszichológiai manipuláció, az emberek bizalomra való hajlamának manipulatív kihasználása) csalás lényege, hogy a bűnelkövetők manipulálva az embereket bizalmas információkhoz jutnak hozzá, például jelszavakhoz, banki adatokhoz. Sokszor a cél a számítógéphez való hozzáférés, amely révén kémiszoftverek telepítésével, vagy más módon átveszik az irányítást a gép felett és akár nem kívánt műveleteket hajtanak végre az internetbank rendszerében. A módszer azért is rendkívül hatékony, mivel ötvözni képes a klasszikus csalás (pszichológiai ráhatás, manipuláció, elhitetni az áldozattal, hogy egy barátja, főnöke kommunikál vele) és a hackertámadás eszközeit. Abban ugyanis minden biztonsági szakértő egyetért, hogy a legmodernebb védelmi technológia is kevés, ha megfelelkezik a leggyengébb láncszemről, az emberi faktorról.

A SEF elsősorban a pszichológiát, az emberek manipulálást alkalmazza, és az esetek döntő többségében vegyíti a kiberbűnözés technikáival is.

A „social engineering” csalás jelenségének magas pénzmosási kockázata egyfelől tetten érhető az okozott kár nagyságában, az elkövetés globális jellegében, valamint abban, hogy a tapasztalatok szerint az elkövetés módja egyre kifinomultabbá válik. A globális jelleg, valamint az elkövetés jellemzői (megbízásra cselekvés, jutalékért végrehajtott tranzakciók, tranzit számlák igénybevétele a csalás bűncselekménnyel szerzett vagyon elrejtése érdekében) pedig általában felvetik a bűnszervezet jelenlétének és a külföldön elkövetett alaphűncselekményből származó pénzeszközök tekintetében a pénzmosás Magyarországon történő elkövetésének gyanúját is.

A SEF jellegű ügyletek jellemzője, hogy az alaphűncselekmény elsősorban egy másik uniós tagállamban történik, a SEF-jelenség globális jellegét mutatja az Európai Unión kívüli károsultak megjelenése.

A SEF-jellegű csalások megelőzésében az időtényezőnek kulcsszerepe van. Biztosítani kell a gyors eljárást és azt, hogy a bűncselekményből származó összegek felett az elkövetők ne tudjanak rendelkezni (ennek eszközei: felfüggesztés, lefoglalás, zárlat, nemzetközi jogszegély.)

A PTEI az elemzés körébe vont ügyek esetében az alábbi pénzmosásra utaló indikátorokat tárta fel:

- Külföldön (általában az Európai Unió valamely tagállamában) bejegyzett gazdasági társaság által, ugyanazon államban bejegyzett hitelintézetnél vezetett fizetési számlájáról jelentős összeg kerül átutalásra egy összegben vagy több nagyobb tételben.
- Az átutalt összeg a rendelkezésre álló információk szerint csalás elkövetéséből származik.
- Az összeggel megkísérelnek rendelkezni. A teljes összeg azonnali továbbutalásának, illetve készpénzben történő felvételének szándéka megjelenik.
- A fizetési számla tulajdonosának kommunikációja, viselkedése, megjelenése nem összeegyeztethető a jóváírt összeg nagyságával. (Stróman jellegű tevékenység ellátása, jutalékért cserébe végrehajtott tranzakciók.)
- Az érintett jogi személy székhelyszolgáltató címen került bejegyzésre.
- A PTEI számára rendelkezésre álló bűnügyi adatbázisokból származó releváns információk (büntetett előélet, folyamatban lévő büntetőeljárások).
- A PTEI adatbázisában meglévő releváns információk.
- Feltehetően hamis, hamisított iratok használata az ügyletek során.

Összességként elmondható, hogy a SEF megjelenését észelve a hatóságok és a szolgáltatók áttekintették gyakorlatukat és megértették, hogy – figyelemmel az új típusú kockázatokra is – a korábbi gyakorlatot módosítani kell a sikeres pénzmosás elleni küzdelem és a vagyonvisszaszerzés érdekében. Ennek céljából a következő rutin került kialakításra a SEF bűncselekményekkel érintett ügyek vonatkozásában:

1. Valamennyi elérhető információ összegyűjtése a lehető legpontosabb, legteljesebb képet nyújtó tényállás magalkotása érdekében. Ez különösen a szolgáltató azonnali megkeresését, az információk pontosítását, kiegészítését jelenti.
2. Az így beszerzett és rendelkezésre álló információkról az érintett külföldi FIU/FIU-k azonnali tájékoztatása, illetve megkeresése. A külföldi FIU teljes körű tájékoztatása a nemzetközi bűnügyi jogsegély iránti kérelemre vonatkozó információkról szóló tájékoztatást is tartalmazza, valamint a PTEI minden esetben előzetes hozzájárulást kér a külföldi FIU-tól, hogy a választ jogosult legyen továbbítani.
3. Az információ-továbbítás feltételeinek fennállása esetén valamennyi információ továbbítása a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnak pénzmosás gyanúja miatt büntetőeljárás kezdeményezése céljából. A büntetőeljárás keretein belül lehetőség nyílik a csalás bűncselekményből származó összeg biztosítására.

16. A külföldön bejegyzett szervezetekkel összefüggésben felmerült kockázatok

A szolgáltatók az ügyfél-átvilágítási intézkedések végrehajtása, így az azonosítás, a személyazonosság igazoló ellenőrzése, illetve a monitoring tevékenység során fordítanak fokozott figyelmet a külföldön, különösen az ún. offshore területeken bejegyzett szervezetek tekintetében. A bejegyzés helyétől függetlenül indokolt a külföldön bejegyzett szervezet Magyarországon történő számlanyitásának indokoltságát vizsgálni. Természetesen számos esetben gazdaságilag, pénzügyileg indokolt és racionális, hogy a külföldi szervezet magyarországi székhelyű szolgáltatóval létesít üzleti kapcsolatot. Szükséges ugyanakkor az üzleti kapcsolat fokozott és folyamatos figyelemmel kísérése, monitorozása ezekben az esetekben.

A bejelentésekben szereplő információk és a PTEI elemző-értékelő tevékenysége alapján, különösen az ún. offshore területeken bejegyzett szervezetekkel összefüggésben az alábbiak állapíthatók meg.

Az ún. offshore társaságok, egyéb szervezetek (továbbiakban: offshore társaság) alkalmazásának, felhasználásának alapvető céljai:

- az adófizetési kötelezettség elmulasztása vagy a fizetendőnél jelentősen kisebb mértékben történő teljesítése;
- az anonimitás biztosítása;
- az offshore társaságok fizetési számláin megjelenő pénzeszközök forrásának, így különösen bűncselekményből való származásának elfedése;
- a bűncselekményekből származó pénzeszközök visszajuttatása a gazdasági tevékenységbe.